A Magyar Nemzeti Bank 9/2026. (VII.29.) számú ajánlása az ABCP-nek nem minősülő egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosításra vonatkozó követelményekről

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja az eszközfedezetű kereskedelmi értékpapírkibocsátási programnak vagy az eszközfedezetű kereskedelmi értékpapírkibocsátási programon belüli értékpapírosításnak nem minősülő értékpapírosítás (a továbbiakban: ABCP-nek nem minősülő értékpapírosítás) egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosításnak minősíthetőségére vonatkozó követelményekkel kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az értékpapírosítás általános keretrendszerének meghatározásáról, az egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosítás egyedi keretrendszerének létrehozásáról, valamint a 2009/65/EK, a 2009/138/EK és a 2011/61/EU irányelv és az 1060/2009/EK és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2017. december 12-i (EU) 2017/2402/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Értékpapírosítási rendelet) 20. cikkében foglalt egyszerűségre, 21. cikkében előírt egységesítésre és 22. cikke szerinti átláthatóságra vonatkozó követelményeknek megfelelő, ABCP-nek nem minősülő értékpapírosítások egyszerű, átlátható és egységesített (a továbbiakban: STS) értékpapírosításnak tekintendők.

Az Európai Bankhatóság (a továbbiakban: EBH) 2018. december 12-én az ABCP-nek nem minősülő értékpapírosításra vonatkozó STS-kritériumokról, majd 2024. május 27-én az eszközök mérlegen tartásával járó értékpapírosításra vonatkozó STS-kritériumokról és az ABCP-értékpapírosításra és az ABCP-nek nem minősülő értékpapírosításra vonatkozó STS-kritériumokkal kapcsolatos iránymutatások módosításáról szóló iránymutatásokat adott ki (EBA/GL/2018/09[1] és EBA/GL/2024/05[2]; a továbbiakban együtt: EBA Iránymutatások). Az MNB az EBA Iránymutatások által megfogalmazott elvárásokat alapul véve jelen ajánlásban határozza meg az ABCP-nek nem minősülő értékpapírosításra vonatkozó STS-kritériumokkal kapcsolatos elvárásait és az értékpapírosítási folyamat szereplői által követendő jó gyakorlatot. Az MNB jelen ajánlás közzétételével biztosítja az EBA Iránymutatásokban foglaltaknak való megfelelést.

Az ajánlás címzettjei a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) hatálya alá tartozó különleges célú gazdasági egységek (a továbbiakban: KCGE), az Értékpapírosítási rendelet szerinti intézményi befektetők (a továbbiakban: befektetők), értékpapírosítást kezdeményezők, szponzorok, eredeti hitelezők, a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtók, valamint az MNB által engedélyezett, az Értékpapírosítási rendelet 28. cikke szerinti STS-kritériumoknak való megfelelést ellenőrző harmadik felek.

[1] https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2026-01/99c0bf8e-a352-479c-9e50-910c7366f9b6/Guidelines%20on%20STS%20criteria%20for%20non-ABCP%20securitisation%20_COR_HU.pdf

[2] https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2024-10/c2643528-9d43-4f64-863b-053864465f96/GL%20STS%20criteria%20for%20OBS%20securitisation%20%28EBA%20GL%202024%2005%29_HU2.pdf

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

II. Értelmező rendelkezések

1. Jelen ajánlásban használt fogalmak – eltérő rendelkezés hiányában – az Értékpapírosítási rendeletben és a Tpt.-ben meghatározottak szerint értelmezendők.

III. Az egyszerűségre vonatkozó kritériumok

III.1. Tényleges adásvétel, azonos joghatással bíró engedményezés vagy átruházás, nyilatkozatok és szavatosságvállalások[3]

2. Az MNB elvárja az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (1) alkalmazásában, továbbá a harmadik feleknek – ideértve az Értékpapírosítási rendelet 28. cikkével összhangban az STS-kritériumoknak való megfelelést ellenőrző harmadik feleket is – az Értékpapírosítási rendeletben meghatározott követelmények teljesítésével kapcsolatos bizalmának megalapozása érdekében az alábbiakat:

    a) valódi átruházással járó értékpapírosítás – tényleges adásvétel – vagy annak igazolása, hogy az alkalmazandó jogszabályok alapján a tényleges adásvétellel megegyező joghatással bíró engedményezés vagy átruházás az alapul szolgáló kitettségeket elkülöníti az eladótól, annak hitelezőitől és felszámolóitól, többek között oly módon, hogy az eladó fizetésképtelensége esetén sem képezheti szigorú visszakövetelési rendelkezések tárgyát, azaz az adásvételre, engedményezésre vagy átruházásra irányuló szerződés nem tartalmazza az Értékpapírosítási rendelet 24. cikk (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti rendelkezéseket,
    b) az a) alpontban meghatározott tényleges adásvétel vagy azzal megegyező joghatással bíró engedményezés vagy átruházás eladóval vagy bármely más harmadik féllel szembeni végrehajthatóságának igazolása az alkalmazandó nemzeti jogszabályok alapján, és
    c) a visszakövetelési és átkategorizálási vagy átminősítési kockázatok értékelése.

3. A 2. pont a) alpontja alkalmazásában

[3] Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (1)-(6) bekezdéséhez kapcsolódóan

a) a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 40. § (1) bekezdésében meghatározott megtámadási okok, valamint
b) a Cstv. 40. § (2) bekezdésében meghatározott visszakövetelési ok

nem minősülnek szigorú visszakövetelési rendelkezésnek.

4. Az MNB elvárása alapján a 2. pontban meghatározott feltételek teljesülése kizárólag jogi szakvélemény útján igazolható, kivéve az önálló értékpapírosítási struktúrákban az ismételt kibocsátásokat vagy az átruházással azonos jogi mechanizmust alkalmazó bizalmi vagyonkezelést, ideértve azokat az eseteket is, amikor az átruházásra ugyanaz a jogrendszer vonatkozik.

5. Elvárt, hogy a 4. pontban meghatározott jogi szakvélemény az Értékpapírosítási rendelet 28. cikke szerinti STS-kritériumoknak való megfelelést ellenőrző minden érintett harmadik fél, valamint az Értékpapírosítási rendelet 29. cikke szerinti illetékes hatóságok számára hozzáférhető legyen, illetve azt a rendelkezésükre bocsássák.

6. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (5) bekezdés a) pontjának alkalmazásában „az eladó hitelminőségi besorolásának jelentős romlásá”-nak kiváltó oka tekintetében az objektíven mérhető és az eladó pénzügyi helyzetéhez kapcsolódó hitelminőségi küszöbértékek azonosításra kerüljenek az ügyleti dokumentációban.

7. Az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (5) bekezdés b) pontjának alkalmazásában „az eladó fizetésképtelensége” kiváltó okának a Cstv.-ben meghatározott fizetésképtelenség esetei minősülnek.

III.2. Az alapul szolgáló kitettségekre vonatkozó értékpapírosítási feltételek, aktív portfóliókezelés[4]

8. Az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (7) bekezdésének alkalmazásában az aktív portfóliókezelés alatt az MNB elvárása szerint olyan portfóliókezelés értendő,

a) amely az értékpapírosítás teljesítményét az alapul szolgáló kitettségek teljesítményétől és az értékpapírosítás portfóliókezelésének teljesítményétől egyaránt függővé teszi, ily módon megakadályozva, hogy a befektető anélkül modellezze az alapuló szolgáló kitettségek hitelkockázatát, hogy figyelembe venné a portfóliókezelő portfóliókezelési stratégiáját, vagy
b) amelyet jobb teljesítmény, magasabb hozam vagy teljes pénzügyi megtérülés elérése, vagy más, tisztán pénzügyi vagy gazdasági haszon szerzése érdekében spekulatív céllal végzik.

9. Az aktív portfóliókezelésnek nem minősülő portfóliókezelési módszerek közé az MNB meglátása szerint az alábbiak tartoznak:

a) az alapul szolgáló kitettségek helyettesítése vagy visszavásárlása, az eladói nyilatkozatok és szavatosságvállalások megsértése miatt,

[4] Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (7) bekezdéshez kapcsolódóan

b) a felügyeleti (szabályozói) vita vagy vizsgálat tárgyát képező alapul szolgáló kitettségek annak érdekében történő helyettesítése vagy visszavásárlása, hogy elősegítsék a vita rendezését vagy a vizsgálat lezárását,
c) az alapul szolgáló kitettségek feltöltése amortizált vagy nemteljesítő kitettségeket helyettesítő alapul szolgáló kitettségek hozzáadásával a rulírozási időszak alatt,
d) új, alapul szolgáló kitettségek megszerzése a „felfutási" időszak alatt azzal a céllal, hogy az alapul szolgáló kitettségek értékét összehangolják az értékpapírosítási kötelezettségek értékével,
e) az alapul szolgáló kitettségeknek a maradék pozíciókra vonatkozó visszavásárlási joggal összefüggésben történő visszavásárlása a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2013. június 26-i 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR) 244. cikk (4) bekezdés g) pontjával összhangban,
f) a nemteljesítő kitettségek annak érdekében történő visszavásárlása, hogy ezen kitettségek tekintetében megkönnyítsék a behajtást és a felszámolási eljárást,
g) az alapul szolgáló kitettségek visszavásárlása az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (13) bekezdése szerinti visszavásárlási kötelezettség alapján.

10. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (7) bekezdésének alkalmazásában az ott meghatározott feltételek akkor „egyértelmű" -ek, ha a bíróságnak jogi vagy ténybeli alapon is módjában áll megállapítani azok teljesülését.

11. Az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (7) bekezdésének alkalmazásában „az eredeti alapul szolgáló kitettségekre vonatkozó feltételek" teljesítése alatt az MNB elvárása szerint olyan értékpapírosítási feltételek értendők, amelyek

a) a szokásos értékpapírosítások tekintetében nem kevésbé szigorúak, mint az ügylet lezárásakor az eredeti, alapul szolgáló kitettségekre vonatkozó értékpapírosítási feltételek,
b) az olyan értékpapírosítások esetében, amelyek keretében több sorozatú értékpapírokat – ideértve a bizalmi vagyonkezelési alapot is – kibocsátanak, nem kevésbé szigorúak, mint a legutóbbi kibocsátáskor az eredeti, alapul szolgáló kitettségekre vonatkozó értékpapírosítási feltételek, amelynek eredményeképpen az értékpapírosításban részt vevő felek egyetértésével és az ügyleti dokumentációval összhangban az értékpapírosítási feltételek eltérhetnek két lezárás között.

12. Az MNB elvárja, hogy a 11. ponttal összhangban az alapul szolgáló kitettségekre vonatkozó értékpapírosítási feltételek – a kitettségi szinten alkalmazandó értékpapírosítási feltételekre történő hivatkozással – részletesen meghatározásra kerüljenek az ügyleti dokumentációban.

III.3. Homogenitás, az alapul szolgáló kitettségekkel kapcsolatos kötelezettségek, rendszeres kifizetések, az átruházható értékpapírok tilalma[5]

13. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (8) bekezdésének alkalmazásában a „szerződés alapján kötelező és végrehajtható” kötelezettségek, amelyekért az adósok és adott esetben a garanciavállalók korlátlan felelősséggel tartoznak kitétel alatt minden olyan kötelezettség értendő, amely szerepel a befektetők szempontjából lényeges, alapul szolgáló kitettségekkel kapcsolatos szerződési kikötésekben, mivel azok az adós és adott esetben a garanciavállaló által teljesítendő, a fizetések teljesítésére vagy biztosíték nyújtására vonatkozó kötelezettségeket érintik.

14. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (8) bekezdésének alkalmazásában a meghatározott rendszeres kifizetésekkel járó kitettségek közé az alábbiak tartoznak:

    a) a rulírozó értékpapírosítás esetében az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (12) bekezdésében említettek szerinti, egy összegben törlesztendő kitettségek,
    b) a hitelkártyakeretekhez kapcsolódó kitettségek,
    c) olyan kitettségek, amelyek esetében a fizetési részletek csak a kamatot fedezik, a tőkeösszeget pedig a lejáratkor fizetik vissza, ideértve az olyan jelzáloghiteleket is, amelyek esetében a törlesztőrészlet az első években csak a kamatot fedezi,
    d) olyan kitettségek, amelyek esetében a fizetési részletek tartalmazzák a kamatot és a tőkeösszeg egy részének törlesztését, amennyiben
        da) a fennmaradó tőkeösszeget a lejáratkor fizetik vissza,
        db) a tőkeösszeg visszafizetése az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (13) bekezdésével, valamint a jelen ajánlás 40 és 41. pontjával összhangban a kitettség biztosítékául szolgáló eszközök értékesítésétől függ, vagy
    e) olyan kitettségek, amelyek esetében az adós és a hitelező közötti szerződésben rögzítettnek megfelelően átmenetileg szüneteltetik a fizetést.

III.4. Hitelezési feltételek, az értékpapírosítást kezdeményező szakértelme[6]

15. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdés negyedik albekezdése alkalmazásában a kitettségeket akkor kell hasonló jellegűnek tekinteni, ha azok az (EU) 2017/2402 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az értékpapírosítás alapjául szolgáló kitettségek homogenitására vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2019. május 28-i (EU) 2019/1851 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: Kitettségek homogenitására vonatkozó RTS) 1. cikk a) pont

    a) i–iii. vagy v–vii. alpontjában említett eszközkategóriák egyikébe tartoznak,

[5] Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (8) bekezdésével kapcsolatosan

[6] Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdésével kapcsolatosan

b) iv. alpontjában meghatározott eszközkategóriába és a Kitettségek homogenitására vonatkozó RTS 2. cikk (3) bekezdés a) pontjában meghatározott azonos típusú kötelezetthez tartoznak, vagy
c) viii. alpontjában meghatározott eszközkategóriába tartoznak, és a Kitettségek homogenitására vonatkozó RTS 2. cikk (6) bekezdésében meghatározott homogenitási tényezők bármelyike tekintetében hasonló jellemzőkkel rendelkeznek.

16. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdésének alkalmazásában az értékpapírosított kitettségekre alkalmazandó hitelezési feltételeket össze kell hasonlítani az értékpapírosított kitettségek kihelyezésekor a hasonló kitettségekre alkalmazandó hitelezési feltételekkel.

17. Ugyanakkor a 16. pontban foglalt követelménynek való megfelelés nem jelenti azt, hogy az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező mérlegében az értékpapírosított kitettségek kiválasztásakor vagy a kitettségek értékpapírosításának időpontjában hasonló vagy más kitettségeknek kellene szerepelniük, továbbá az sem elvárás, hogy a hasonló vagy más kitettségek kihelyezésének ténylegesen az értékpapírosított kitettségek kihelyezésének időpontjában kell megtörténnie.

18. AZ MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdésének alkalmazásában a hitelezési feltételekben bekövetkező, teljes körű tájékoztatást igénylő lényeges változások alatt a 8. és 9. pontban meghatározott portfóliókezeléssel összefüggésben végrehajtott ügylet lezárását követően a KCGE-re átruházott kitettségekre vonatkozó hitelezési feltételekben bekövetkező lényeges változások értendők.

19. Az MNB megítélése szerint a hitelezési feltételekben bekövetkező változások abban az esetben tekintendők lényegesnek, ha

a) érintik a hitelezési feltételekkel való hasonlóság tekintetében az alapul szolgáló kitettségek közül a Kitettségek homogenitására vonatkozó RTS 1. cikk b) pontjában meghatározott követelményt, vagy
b) lényeges hatással vannak az alapul szolgáló kitettségek halmazának általános hitelkockázatára vagy várható átlagos teljesítményére, anélkül, hogy lényegesen eltérő megközelítést eredményeznének az alapul szolgáló kitettségekhez kapcsolódó hitelkockázatok értékelését illetően.

20. Elvárt, hogy a hitelezési feltételekben bekövetkező valamennyi változással kapcsolatos tájékoztatás az említett változások céljának magyarázatát is tartalmazza.

21. Az MNB elvárása szerint a nem hitel formájában keletkező vevőköveteléseket illetően az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdésében rögzített hitelezési feltételekre való hivatkozást az eladó által az általában értékpapírosított kitettségeket eredményező és az ügyfelei részére a termékeinek és szolgáltatásainak értékesítésével kapcsolatban javasolt rövid lejáratú hitelekre alkalmazott hitelfeltételekre való hivatkozásként kell értelmezni.

22. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdésének alkalmazásában az alapul szolgáló kitettségek ne tartalmazzanak olyan lakossági hiteleket,

amelyeket azzal a feltétellel nyújtottak és hirdettek is, hogy a hitel kérelmezője vagy közvetítői tudomására juttatták, hogy a benyújtott információt lehet, hogy a hitelező nem ellenőrzi. Azokra a lakossági hitelekre, amelyeket úgy nyújtottak, hogy nem hirdették azzal a feltétellel, hogy a hitel kérelmezője vagy közvetítői tudomására juttatták, hogy a szolgáltatott információt a hitelező nem tudja ellenőrizni, vagy erről a hitelnyújtás után szereztek tudomást, a jelen pontban megfogalmazott követelmény nem terjed ki.

23. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdésének alkalmazásában nyújtott „információnak" csak a releváns információk tekintendők. Az információ relevanciáját arra kell alapozni, hogy az információ releváns mögöttes mérőszám-e, például a hitelfelvevő hitelképességének értékelése, a biztosítékhoz való hozzáférés felmérése és a csalás kockázatának csökkentése szempontjából.

24. Az MNB elvárása szerint a releváns információk körébe tartozik az általános, nem jövedelemtermelő lakossági jelzáloghitelek esetében általában a jövedelem, a jövedelemtermelő lakossági jelzáloghitelek esetében pedig általában a bérleti jövedelem. Azok az információk, amelyek nem használhatók hitelkockázati mérőszámként, mint például a mobiltelefonszámok, nem tekintendők releváns információnak.

25. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdésének alkalmazásában a harmadik országok hitelfelvevői hitelképessége a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (a továbbiakban: Hpt.), a fogyasztóknak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény vonatkozó rendelkezései szerint, továbbá az alábbi elvek figyelembevételével kerüljön meghatározásra:

    a) a hitelszerződés megkötése előtt a hitelező a megfelelő információk alapján a hitelfelvevő hitelképességét megfelelő mértékben, adott esetben a hitelfelvevőtől kapott információk alapján, és az érintett adatbázissal való egyeztetés alapján értékeli,
    b) amennyiben a felek a hitelmegállapodás megkötése után megváltoztatják a hitel teljes összegét, a hitelezőnek frissítenie kell a rendelkezésére álló pénzügyi információkat a hitelfelvevővel kapcsolatban, és meg kell vizsgálnia a hitelfelvevő hitelképességét a hitel teljes összegének jelentős növekedése előtt,
    c) a hitelezőnek a hitelszerződés megkötése előtt alaposan meg kell vizsgálnia a hitelfelvevő hitelképességét, megfelelően figyelembe véve azokat a tényezőket, amelyek a hitelfelvevő hitelszerződés szerinti kötelezettségeinek ellenőrzése szempontjából lényegesek,
    d) az értékelés alapjául szolgáló eljárásokat és információkat dokumentálni kell, valamint meg kell őrizni,
    e) a hitelképesség értékelése nem támaszkodhat túlnyomórészt a hitel összegét meghaladó lakóingatlan értékére vagy arra a feltételezésre, hogy a lakóingatlan értéke növekszik, kivéve, ha a hitelszerződés célja a lakóingatlan építése vagy felújítása,
    f) a hitelezőnek nem állhat módjában, hogy a hitelképességi értékelés helytelen elvégzése alapján a hitelfelvevő hátrányára létrejött hitelmegállapodást törölje vagy módosítsa,

g) a hitelezőnek a hitelt csak akkor kell hozzáférhetővé tennie a hitelfelvevő számára, ha a hitelképességi értékelés eredménye azt jelzi, hogy a hitelmegállapodásból eredő kötelezettségek feltehetően az adott megállapodásban előírt módon valósulnak meg,
h) a hitelfelvevő hitelképességét az aktualizált információk alapján újra kell értékelni, mielőtt a hitelmegállapodás megkötését követően a hitel teljes összegének jelentős növekedése megtörténne, kivéve, ha a kiegészítő hitel tervezett és belefoglalják az eredeti hitelképességi értékelésbe.

26. Elvárt, hogy annak elbírálásakor, hogy az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (10) bekezdésével összhangban rendelkezik-e szakértelemmel az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezése terén, az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező vezető testületének tagjai és a vezető testület tagjaitól eltérő, a hasonló jellegű kitettségek kezeléséért és kihelyezéséért felelős, vezető beosztású munkatársak

a) az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezése terén megfelelő tudással és készségekkel rendelkezzenek,
b) megfelelő szerep- és feladatkörrel rendelkezzenek, valamint rendelkezzenek a szükséges képességekkel,
c) kellő tapasztalattal rendelkezzenek a korábbi beosztásuk, valamint megfelelő oktatás és képzés alapján, továbbá
d) legyenek bevonva a kitettségek kihelyezésével kapcsolatos működési terület irányítási struktúrájába.

A fentiek értékelése során a prudenciális szempontból felügyelt szervezetek esetében a szervezet által megszerzett felügyeleti engedélyeket vagy jogosítványokat az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezése szempontjából relevánsnak kell tekinteni.

27. Az MNB elvárása szerint az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező rendelkezik a szükséges szakértelemmel, amennyiben

a) a szervezet vagy azon konszolidált csoport üzleti tevékenysége, amelyhez a szervezet számviteli vagy prudenciális felügyeleti szempontból tartozik, legalább öt éve kiterjed az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezésére, vagy
b) a vezető testület legalább két tagja egyéni szinten rendelkezik legalább ötéves releváns szakmai tapasztalattal az értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségek kihelyezése terén, és a vezető testület tagjaitól eltérő, a szervezet értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségeinek kezeléséért felelős, vezető beosztású munkatársak az értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségek kihelyezése terén egyéni szinten legalább ötéves releváns szakmai tapasztalattal rendelkeznek.

28. Elvárt, hogy az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező a szakmai tapasztalat évei számának igazolása céljából a releváns szakértelemről kellő

részletességgel, az alkalmazandó titoktartási követelményekkel összhangban tájékoztatást nyújtson annak érdekében, hogy a befektetők teljesíthessék az Értékpapírosítási rendelet 5. cikk (3) bekezdés c) pontjában előírt kötelezettségeiket.

III.5. A nemteljesítő kitettségek és kedvezőtlen hiteltörténetű adóssal vagy garanciavállalóval szembeni kitettségek tilalma[7]

29. Az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdésének alkalmazásában a nemteljesítő kitettségeket a CRR 178. cikkének (1) bekezdése szerint kell értelmezni, amely fogalmat az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi küszöbére vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2017. október 19-i (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet, a pénzügyi ágazaton kívüli befolyásoló részesedés figyelembevételéről és a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi határértékéről szóló 44/2018. (XII. 5.) MNB rendelet és az 575/2013/EU rendelet 178. cikke szerinti nemteljesítés-fogalom alkalmazásáról szóló 9/2022. (V. 3.) MNB ajánlás tovább pontosított.

30. Az MNB álláspontja szerint amennyiben az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező nem minősül a CRR hatálya alá tartozó intézménynek, az értékpapírosítást kezdeményezőnek vagy az eredeti hitelezőnek oly mértékben szükséges a 29. pont szerinti elvárásnak eleget tennie, hogy az ne minősüljön indokolatlanul megterhelőnek. Ebben az esetben elvárt, hogy az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező az adóstól a kitettség kihelyezésének időpontjában szerzett információkat, a kitettségei kezelése vagy a kockázatkezelési eljárása során az értékpapírosítást kezdeményezőtől szerzett információkat vagy harmadik féltől kapott információkat alkalmazza.

31. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdésében meghatározott körülményeket a kedvezőtlen hiteltörténet fogalommeghatározásaiként kell értelmezni. A kedvezőtlen hiteltörténet egyéb, a hivatkozott rendelkezésben nem szereplő lehetséges körülményeit úgy kell értelmezni, hogy azok nem tartoznak e követelmény alá.

32. Az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdésében meghatározott „kedvezőtlen hiteltörténetű adóssal vagy garanciavállalóval szembeni” alapul szolgáló kitettségek kiválasztásának és a KCGE-re való átruházásának tilalma alatt az MNB elvárása szerint az értendő, hogy a kiválasztás időpontjában legalább egy nem kedvezőtlen hiteltörténetű adós és adott esetben garanciavállaló korlátlan felelősséggel tartozzon az értékpapírosított kitettségek teljes összegéért. Következésképpen az MNB elvárja, hogy az alapul szolgáló kitettségek ne foglalják magukban az alábbi kitettségeket:

    a) kedvezőtlen hiteltörténetű adóssal szembeni kitettségek, ha nincs garanciavállaló az értékpapírosított kitettség teljes összegére, és
    b) olyan kedvezőtlen hiteltörténetű adóssal szembeni kitettségek, amely kedvezőtlen hiteltörténetű garanciavállalóval rendelkezik.

33. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdésének alkalmazásában a „legjobb tudomása szerint” kitétel akkor tekintendő teljesültnek, ha az

[7] Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdéshez kapcsolódóan

információk – azok forrásai és körülményei tekintetében – a források és körülmények alábbi kombinációkból származnak:

a) a kitettség kihelyezése időpontjában az adóstól,
b) a kitettségei kezelése vagy a kockázatkezelési eljárása során az értékpapírosítást kezdeményezőtől,
c) az értékpapírosítást kezdeményezőnek valamely harmadik fél által küldött értesítésekből, vagy
d) nyilvánosan hozzáférhető információkból vagy az alapul szolgáló kitettség kihelyezésének időpontjában a kedvezőtlen hiteltörténetű személyekre vonatkozóan egy vagy több hitelnyilvántartásában szereplő bejegyzésekkel kapcsolatos információkból, azonban csak abban az esetben, ha ezeket az információkat már figyelembe vették az a)–c) alponttal összefüggésben, valamint az alkalmazandó szabályozási és felügyeleti követelményekkel összhangban, többek között az Értékpapírosítási rendelet 9. cikkében meghatározott megalapozott hitelnyújtás tekintetében. Ez a kitétel azonban nem vonatkozik a nem hitel formájában keletkező vevőkövetelésekre, amelyeknek nem kell hitelezési kritériumoknak megfelelniük.

34. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdése a) pontjának alkalmazásában a nemteljesítő kitettségeik tekintetében adósság-átütemezési eljáráson átesett, kedvezőtlen hiteltörténetű adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni kitettségek kizárására vonatkozó követelményt úgy kell érteni, hogy az egyaránt vonatkozik az érintett adós vagy garanciavállaló átütemezett kitettségeire, valamint azokra a kitettségeire is, amelyeket nem ütemeztek át. Az MNB elvárja továbbá, hogy az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdése a) pontjának i. és ii. alpontjában foglalt feltételeknek megfelelően átütemezett kitettségek ne vezessenek ahhoz, hogy az adós vagy a garanciavállaló kedvezőtlen hiteltörténetűnek minősüljön.

35. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdésének b) pontjában említett követelmények az adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni azon kitettségekre korlátozódjanak, amelyekre az alapul szolgáló kitettség kihelyezésének időpontjában

a) az adóst vagy a garanciavállalót kedvezőtlen helyzetük vagy a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvényben meghatározott Központi Hitelinformációs Rendszerben (a továbbiakban: hitelnyilvántartás) nyilvántartott adatokban tárolt negatív információk miatt kifejezetten kedvezőtlen hiteltörténetű személyként, illetve szervezetként jelölték meg a hitelnyilvántartásban, és
b) az adós vagy a garanciavállaló olyan okokból szerepel a hitelnyilvántartásban, amelyek a hitelkockázat-értékelés szempontjából lényegesek.

36. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (11) bekezdés c) pontjának alkalmazásában a kedvezőtlen hiteltörténetű adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni kitettségek abban az esetben nem tekintendők „olyan hitelminősítéssel vagy hitelbírálati pontszámmal rendelkezőnek, amely azt jelzi, hogy jelentősen nagyobb a kockázata a szerződésben vállalt fizetési kötelezettségek teljesítése elmaradásának”, mint

az értékpapírosítás kezdeményezőjének tulajdonában álló hasonló, más adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni, nem értékpapírosított kitettségek esetében, amennyiben

a) az alapul szolgáló kitettségek és az azokhoz hasonló kitettségek várható teljesítményét leginkább meghatározó tényezők hasonlóak, és
b) az a) alpontban meghatározott hasonlóság eredményeképpen többek között a múltbeli teljesítménnyel vagy az alkalmazandó modellekkel kapcsolatos információk alapján észszerűen elvárható lett volna, hogy az ügylet futamideje alatt, vagy – amennyiben az ügylet futamideje négy évnél hosszabb – legfeljebb négy éven keresztül teljesítményük ne térjen el jelentős mértékben.

37. A 36. pontban foglalt követelmény az MNB elvárása alapján akkor tekinthető teljesítettnek, ha

a) az alapul szolgáló kitettségek nem foglalják magukban a kétesként, kedvezőtlen hiteltörténetűként, nemteljesítőként, illetve a vonatkozó számviteli alapelvek alapján hasonló hatásúként besorolt kitettségeket, vagy
b) az alapul szolgáló kitettségek nem foglalják magukban azokat az adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni kitettségeket, amelyek hitelminősége a hitelminősítések vagy más hitelminőségi küszöbértékek alapján jelentősen rosszabb a kezdeményező által általános hitelnyújtási műveletei során, hitelkockázati stratégiájának megfelelően kihelyezett, hasonló kitettségek adósainak vagy garanciavállalóinak hitelminőségétől.

III.6. Legalább egy alkalommal teljesített törlesztés[8]

38. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (12) bekezdésének alkalmazásában egy adott hitelfelvevőnek valamely kitettség tekintetében nyújtott további előlegek és lehívások, illetve egy adott hitelfelvevővel szembeni ugyanazon kitettség átütemezése az említett kitettség szempontjából nem eredményeznek új követelményt a „már legalább egy alkalommal” teljesített törlesztést illetően. Elvárt, hogy az ugyanazon hitelfelvevővel szembeni eltérő, különálló kitettség KCGE részére történő, tervezett átruházása új követelményt eredményezzen a „már legalább egy alkalommal” teljesített törlesztést illetően.

39. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (12) bekezdésének alkalmazásában az ott meghatározott törlesztés – amely szerint az átruházás időpontjáig „már legalább egy alkalommal törleszteniük” kellett – bérletidíj-fizetés, tőketörlesztés vagy kamatfizetés, illetve bármilyen más teljesítés, illetve a kitettséghez kapcsolódó szerződéses megállapodásban meghatározott bármely más típusú, hagyományos kifizetés legyen.

III.7. Az eszközök értékesítésétől való elsődleges függőség tilalma[9]

40. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (13) bekezdésének

[8] Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (12) bekezdésével kapcsolatosan

[9] Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (13) bekezdésével kapcsolatosan

alkalmazásában azok az ügyletek, amelyek – amortizálódó értékpapírosítás esetében az ügylet kezdeményezésekor, illetve rulírozó értékpapírosítás esetében a rulírozási időszak alatt –

a) az olyan alapul szolgáló kitettségek szerződésben rögzített, a szerződés lejáratakor fennálló tőketartozása, amelyek az említett alapul szolgáló kitettségek biztosítékául szolgáló eszközöknek a tőketartozás visszafizetése céljából történő értékesítésétől függenek, az értékpapírosításon belüli összes értékpapírosítási pozíció teljes eredeti kitettségértékének legfeljebb 50%-ának felel meg,
b) az a) alpontban meghatározott alapul szolgáló kitettségek lejárati idejét nem érintik jelentős koncentrációk és az említett lejárati idők megfelelően eloszlanak az ügylet futamideje alatt, valamint
c) az egyetlen kötelezettel szembeni, a) alpontban meghatározott valamennyi alapul szolgáló kitettség aggregált kitettségértéke nem haladja meg az értékpapírosításba bevont összes alapul szolgáló kitettség aggregált kitettségértékének 2%-át,

elsődlegesen nem az alapul szolgáló kitettségek biztosítékául szolgáló eszközök értékesítésétől függenek, és ezért megengedettek.

41. Amennyiben az értékpapírosításba nem vontak be olyan alapul szolgáló kitettségeket, amelyek az eszközöknek a fennálló tőketartozásuk visszafizetése céljából a szerződés lejáratakor történő értékesítésétől függenek, a 40. pontban meghatározott követelmények nem alkalmazandók.

42. Az MNB elvárja, hogy a mentesség céljából azon értékpapírosítási pozíciók tulajdonosai számára teljesített visszafizetések tekintetében, amelyeknek alapul szolgáló kitettségei olyan eszközfedezettel rendelkeznek, amelynek az értékét az alapul szolgáló kitettség biztosítékául szolgáló eszköz eladója vagy egyéb harmadik fél által teljesítendő visszavásárlási kötelezettség garantálja, vagy az azzal kapcsolatos kockázatot teljeskörűen mérsékli,

a) a visszavásárlási kötelezettséget vállalt eladó vagy harmadik fél ne legyen fizetésképtelen, és
b) ne legyen ok azt feltételezni, hogy a szervezet nem lenne képes eleget tenni a garanciával vagy a visszavásárlással kapcsolatos kötelezettségeinek.

IV. Az egységesítésre vonatkozó kritériumok

IV.1. A kamatláb- és devizakockázatok megfelelő mérséklése[10]

43. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában ahhoz, hogy az értékpapírosításból eredő kamatláb- és devizakockázatokat „megfelelően mérsékeltnek” lehessen tekinteni, elegendő, ha a fedezeti ügylet vagy a kockázatmérséklés megvalósul azzal a feltétellel, hogy nem

[10] Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (2) bekezdésével kapcsolatosan

szokatlan abból a szempontból, hogy a kamatláb- vagy devizakockázatok jelentős részét fedezze a gazdasági szempontból releváns forgatókönyvek alapján. Az MNB álláspontja szerint az ilyen mérséklés származtatott ügyletek vagy más kockázatmérséklő intézkedések – köztük tartalékalapok, túlfedezet létrehozása, értékpapírosítási felár alkalmazása vagy egyéb intézkedések – formájában is megvalósulhat. Az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában a szokásos nemzetközi pénzügyi standardok magukban foglalják a Csereügyletek és Derivatívák Nemzetközi Társasága (International Swaps and Derivatives Association, a továbbiakban: ISDA) által elfogadott vagy hasonlóan elismert dokumentációs standardokat.

44. Elvárt, hogy amennyiben a kamatláb- és devizakockázatok megfelelő mérséklése származtatott ügyleteken keresztül valósul meg,

    a) a származtatott ügyletek kizárólag a kamatlábak és a devizák esetében felmerülő eszköz- és kötelezettségbeli eltérések tényleges fedezésére kerüljenek felhasználásra és ne szolgáljanak spekulatív célokat,
    b) a származtatott ügyletek általánosan elfogadott dokumentáción alapuljanak, ideértve az ISDA által elfogadott vagy hasonlóan elismert dokumentációs standardokat is, továbbá
    c) abban az esetben, ha a szerződő fél megfelelő – hitelminősítés alapján vagy más módon mért – hitelképessége bizonyos szint alá csökken, a származtatott ügylettel kapcsolatos dokumentáció biztosítsa, hogy a szerződő félre biztosítéki követelmények vonatkoznak, illetve észszerű erőfeszítést tesz lecserélésére vagy másik szerződő fél általi garanciavállalásra.

45. Az MNB elvárja, hogy amennyiben az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (2) bekezdésében említett kamatláb- és devizakockázatok mérséklését nem származtatott ügyletek révén, hanem más kockázatmérséklő intézkedésekkel oldják meg, ezen intézkedések kellő megalapozottsággal kerüljenek kialakításra. Elvárt továbbá, hogy amennyiben az ilyen kockázatmérséklő intézkedéseket arra használják, hogy egyszerre több kockázatot mérsékeljenek, az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (2) bekezdésében előírt közzététel arra vonatkozóan is magyarázattal szolgáljon, hogy az intézkedések hogyan fedezik egyrészről a kamatláb- és devizakockázatokat, másrészről pedig az egyéb kockázatokat.

46. Elvárt, hogy a 45. és 46. pontban meghatározott intézkedések, valamint a kamatláb- és devizakockázatoknak az ügylet egész futamideje alatti mérséklésének megfelelőségét alátámasztó indok közzétételre kerüljenek.

47. Az MNB álláspontja szerint az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában az alapul szolgáló kitettségek halmazában lévő azon kitettségek, amelyek pusztán olyan származtatott komponenst tartalmaznak, amelyek kizárólag az adott alapul szolgáló kitettség kamatlábának vagy devizakockázatának közvetlen fedezésére szolgálnak, azonban önmagukban nem minősülnek származtatott ügyletnek, nem tekintendők tiltottnak.

IV.2. Referenciaráta alapján történő kamatfizetések[11]

48. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában a referenciaráta alapján történő kamatfizetések tekintetében megfelelő referencialapként figyelembe veendő kamatlábak az alábbiakat foglalják magukban:

    a) bankközi kamatlábak valamelyike, ideértve a Libor-t, Euribor-t, BUBOR-t és más elismert referenciamutatókat,
    b) egyéb elfogadott referencia-kamatlábak, például €STR, SONIA, SOFR és TONA,
    c) a monetáris hatóságok által meghatározott kamatlábakat, ideértve az alapkamatot (például Fed funds rates, MNB jegybanki alapkamat) és a központi banki leszámítolási kamatlábakat is, továbbá
    d) a hitelező forrásköltségeit tükröző ágazati kamatlábak, ideértve az intézmények egy alegységének piaci finanszírozási költségeit közvetlenül tükröző általános változó kamatlábakat és belső kamatlábakat is, amennyiben elegendő adat áll a befektetők rendelkezésére ahhoz, hogy értékelni tudják az ágazati kamatlábak egyéb piaci kamatlábakhoz való viszonyulását.

49. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában egy képlet akkor minősül bonyolultnak, ha eleget tesz az egzotikus eszköz Kockázatkezelők Globális Szövetsége (Global Association of Risk Professionals, GARP) által meghatározott fogalmának, azaz olyan tulajdonságokkal rendelkező pénzügyi eszköz, amelyek miatt az adott eszköz az egyszerűbb, ún. plain vanilla termékeknél összetettebbé válik. Egy képlet (származtatott ügylet) nem válik bonyolulttá egyszerű kamatplafonok vagy kamatpadlók alkalmazása esetén.

IV.3. Fizetési felszólítás vagy azonnali lejáratról szóló értesítés esetén alkalmazandó követelmények[12]

50. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (4) bekezdése a) pontjának alkalmazásában az ügyleti dokumentáció tartalmazza a „rendkívüli körülmények" felsorolását. Tekintettel a „rendkívüli körülmények" jellegére, és annak érdekében, hogy bizonyos rugalmasságot lehessen biztosítani az esetleges szokatlan körülmények vonatkozásában, amelyek miatt a befektetők érdekében a pénzeszközt a KCGE-ben kell tartani, amennyiben az ügyleti dokumentáció a jelen ponttal összhangban tartalmazza a „rendkívüli körülmények" felsorolását, az ilyen listának nem kell kimerítőnek lennie.

51. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (4) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a KCGE-nél bent ragadt pénzösszeg a befektetők érdekében eljárni köteles vagyonkezelő vagy a befektetők más képviselője, illetve a befektetők által – az ügyleti dokumentációban foglalt szavazási rendelkezésekkel összhangban – elfogadott összeget jelenti.

[11] Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (3) bekezdésével kapcsolatosan

[12] Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (4) bekezdésével kapcsolatosan

52. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (4) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a KCGE-nél jövőbeli felhasználásra szánt tartalékalap formájában bent ragadt pénzeszköz esetében a tartalékalap felhasználása kizárólag az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (4) bekezdés a) pontjában meghatározott célokra vagy a befektetők részére a megfelelő sorrendben teljesítendő visszafizetésekre korlátozódjon.

53. Elvárás, hogy az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (4) bekezdés b) pontjában foglalt követelmények kizárólag a tőkeösszeg visszafizetésére vonatkozzanak, a kamatok visszafizetésére nem terjednek ki.

54. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (4) bekezdés b) pontjának alkalmazásában ne kerüljön sor a tőkeösszeg veszteségviselési rangsortól eltérő kifizetésére abban az esetben, ha fizetési felszólítás vagy azonnali lejáratról szóló értesítés kézbesítésére kerül sor. Amennyiben nem áll fenn fizetési felszólítás vagy azonnali lejáratról szóló értesítés esete, az MNB elfogadhatónak tartja a tőketörlesztést az Értékpapírosítási rendelet 20. cikk (12) bekezdése szerinti feltöltés céljából.

55. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (4) bekezdés d) pontjának alkalmazásában a befektetőknek az alapul szolgáló kitettségek piaci értéken történő értékesítésére irányuló döntése nem tekinthető az alapul szolgáló kitettségek piaci értéken történő automatikus értékesítésének.

IV.4. A veszteségviselési rangsortól eltérő kifizetési sorrend[13]

56. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosírási rendelet 21. cikk (5) bekezdésének alkalmazásában az alapul szolgáló kitettségek hitelminőségének romlásához kapcsolódó kiváltó események között az alábbiak szerepelhetnek:

    a) az alapul szolgáló kitettségek tekintetében, amelyekre vonatkozóan a CRR vagy más vonatkozó uniós szabályozás szerint[14] várható veszteséget lehet meghatározni, az alapul szolgáló kitettségekre és az ügylet súlyozott átlagos élettartamára vonatkozó kumulált veszteségek, amelyek meghaladják az egyéves várható veszteségek bizonyos százalékát,
    b) a befektetők által kezelt értékpapírosítási ügyletrészsorozat fennálló nominális összegének, valamint az alájuk rendelt értékpapírosítási ügyletrészsorozat összegének egy bizonyos százalékát meghaladó halmozott, le nem járt nemteljesítések,
    c) a portfólió súlyozott átlagos hitelminősége egy adott, előre meghatározott szint alá csökken, vagy a magas hitelkockázatú kitettségek koncentrációja az előre meghatározott szint felé növekszik.

    Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (5) bekezdésének alkalmazásában azt követően, hogy a törlesztés visszatér a rangsor szerinti törlesztéshez,

[13] Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (5) bekezdésével kapcsolatosan

[14] A meghatározott típusú vállalkozások éves pénzügyi kimutatásairól, összevont (konszolidált) éves pénzügyi kimutatásairól és a kapcsolódó beszámolókról, a 2006/43/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 78/660/EGK és a 83/349/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2013. június 26-i 2013/34/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv

az ügyleti dokumentáció alapján nem engedhető meg további visszatérés a nem rangsor szerinti törlesztéshez.

IV.5. Gyorsított visszafizetést biztosító rendelkezés, a rulírozási időszak megszüntetését kiváltó események[15]

57. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (6) bekezdés b) pontjának alkalmazásában a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó tekintetében bekövetkezett, fizetésképtelenséghez kapcsolódó eseménynek

    a) lehetővé kell tennie a szolgáltatásnyújtás folytatásának biztosítása érdekében a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó helyettesítését, valamint
    b) ki kell váltania a rulírozási időszak megszüntetését.

IV.6. A hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó szakértelme[16]

58. Az MNB elvárja, hogy a Hpt. 3. § (1) bekezdés b), c) és l) pontjában meghatározott pénzügyi szolgáltatásból eredő követelések esetén a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó olyan hitel- és pénzkölcsön nyújtására engedéllyel rendelkező pénzügyi intézmény legyen, amely rendelkezik a KCGE-vel kötött olyan szerződéssel, amely biztosítja az átruházandó követelések kezelését. Elvárt, hogy annak elbírálásakor, hogy a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó rendelkezik-e szakértelemmel az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kezelése terén, a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó vezető testületének tagjai és a vezető testület tagjaitól eltérő, a hasonló jellegű kitettségek kezeléséért és kihelyezéséért felelős, vezető beosztású munkatársak

    a) az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezése terén megfelelő tudással és készségekkel rendelkezzenek,
    b) megfelelő szerep- és feladatkörrel rendelkezzenek, valamint rendelkezzenek a szükséges képességekkel,
    c) kellő tapasztalattal rendelkezzenek a korábbi beosztásuk, valamint megfelelő oktatás és képzés alapján, továbbá
    d) legyenek bevonva a kitettségek kihelyezésével kapcsolatos működési terület irányítási struktúrájába.

    A fentiek értékelése során a prudenciális szempontból felügyelt szervezetek esetében a szervezet által megszerzett felügyeleti engedélyeket vagy jogosítványokat az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezése szempontjából relevánsnak kell tekinteni.

59. Az MNB álláspontja szerint a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó rendelkezik a szükséges szakértelemmel, ha

[15] Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (6) bekezdésével kapcsolatosan

[16] Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (8) bekezdésével kapcsolatosan

a) a szervezet vagy azon konszolidált csoport üzleti tevékenysége, amelyhez a szervezet számviteli vagy prudenciális felügyeleti szempontból tartozik, legalább öt éve kiterjed az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezésére, vagy
b) a vezető testület legalább két tagja egyéni szinten rendelkezik legalább ötéves releváns szakmai tapasztalattal az értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségek kihelyezése terén, és a vezető testület tagjaitól eltérő, a szervezet értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségeinek kezeléséért felelős, vezető beosztású munkatársak az értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségek kihelyezése terén egyéni szinten legalább ötéves releváns szakmai tapasztalattal rendelkeznek.

60. Elvárt, hogy a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó a szakmai tapasztalat évei számának igazolása céljából a releváns szakértelemről kellő részletességgel és az alkalmazandó titoktartási követelményekkel összhangban tájékoztatást nyújtson annak érdekében, hogy a befektetők teljesíthessék az Értékpapírosítási rendelet 5. cikk (3) bekezdés c) pontjában előírt kötelezettségeiket.

61. Az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (8) bekezdésének alkalmazásában a „hasonló jellegű kitettségek” fogalmát a jelen ajánlás 15. pontja szerint kell értelmezni.

62. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (8) bekezdésének alkalmazásában a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó szabályzatai, eljárásai és kockázatkezelési kontrollintézkedései a kitettségek kezelése terén akkor tekintendők megfelelően dokumentáltnak, amennyiben a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó olyan szervezet, amely

a) az Európai Unióban prudenciális és tőkeszabályozás hatálya alá tartozik és felügyelet alatt áll, valamint az ilyen felügyeleti engedélyeket vagy jogosítványokat az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kezelése szempontjából relevánsnak tekintik, vagy
b) az Európai Unióban nem tartozik prudenciális és tőkeszabályozás hatálya alá, illetve nem áll felügyelet alatt, továbbá igazolja a kellően dokumentált és megfelelő szabályzatok és kockázatkezelési kontrollintézkedések meglétét, azt, hogy követi a bevált piaci gyakorlatokat, valamint rendelkezik a jelentéstételhez szükséges képességekkel. Az igazolást harmadik fél, például hitelminősítő intézet vagy külső ellenőr felülvizsgálatával kell alátámasztani.

IV.7. Az adós késedelmes teljesítésével vagy nemteljesítésével kapcsolatos jogorvoslatok és fellépések[17]

63. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (9) bekezdése alkalmazásában az „egyértelmű és következetes fogalommeghatározás” és az „egyértelmű meghatározás” kitétel értelmében – a befektetők munkájának megkönnyítése érdekében – azonos fogalmak kerüljenek alkalmazásra az ügyleti dokumentáció egészében.

[17] Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (9) bekezdésével kapcsolatosan

IV.8. A befektetők különböző osztályai közötti konfliktusok kezelése[18]

64. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (10) bekezdésének alkalmazásában az ügyleti dokumentáció azon rendelkezései, amelyek „elősegítik a különböző befektetői osztályok közötti konfliktusok időben történő megoldását”, az alábbiakra vonatkozóan tartalmaznak rendelkezéseket:

    a) az ülések összehívására vagy a konferenciahívások megszervezésére szolgáló módszer,
    b) a találkozó vagy konferenciahívás létrehozásának maximális időkerete,
    c) a határozatképességhez szüksége hányad,
    d) a szavazatok minimális küszöbértéke a határozat érvényességéhez, egyértelműen megkülönböztetve az egyes határozati típusok alsó küszöbértékeit,
    e) ahol szükséges, helyszín biztosítása az ülésekhez az Európai Unión belül.

V. Átláthatóságra vonatkozó kritériumok

V.1. Múltbeli nemteljesítési és veszteségadatok[19]

65. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában, amennyiben az eladó a hivatkozott rendelkezésben foglalt adatkövetelményekkel összhangban nem tudja rendelkezésre bocsátani az adatokat, akkor ebben az esetben nyilvánosan hozzáférhető külső adatokat vagy harmadik felek – például hitelminősítő intézet vagy más piaci szereplők – által rendelkezésre bocsátott adatokat kell igénybe venni, feltéve, hogy az Értékpapírosítási rendelet 22. cikkében foglalt összes többi követelmény teljesül.

66. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában az „alapvetően hasonló kitettségek” kifejezés alatt olyan kitettségeket kell érteni, amelyek nem korlátozódnak az értékpapírosítást kezdeményező mérlegében szereplő kitettségekre és amelyek

    a) az alapul szolgáló kitettségek várható teljesítményét leginkább meghatározó tényezők tekintetében hasonlóak, és
    b) az a) alpontban említett hasonlóság eredményeképpen, többek között a múltbeli teljesítménnyel vagy az alkalmazandó modellekkel kapcsolatos információk alapján észszerűen elvárható volt, hogy az ügylet futamideje alatt vagy – amennyiben az ügylet futamideje négy évnél hosszabb – legfeljebb négy éven keresztül teljesítményük nem lesz lényegesen rosszabb, mint az értékpapírosított kitettségeké.

V.2. Az alapul szolgáló kitettségekből vett minta ellenőrzése[20]

67. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (2) bekezdése

[18] Értékpapírosítási rendelet 21. cikk (10) bekezdésével kapcsolatosan

[19] Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (1) bekezdésével kapcsolatosan

[20] Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (2) bekezdésével kapcsolatosan

alkalmazásában a kibocsátást megelőzően ellenőrizendő alapul szolgáló kitettségek annak az ideiglenes portfóliónak a reprezentatív mintáját képezzék, amelyből az értékpapírosított halmaz kivonásra kerül, és amelynek a kibocsátás előtt észszerűen végleges formában kell lennie. Az olyan értékpapírosítások esetében, amelyek során több értékpapírsorozatot bocsátanak ki, beleértve a bizalmi vagyonkezelést (master trust) is, a kibocsátás előtt új ellenőrzést kell végezni azokban az esetekben, amikor eltelt egy év az előző ellenőrzés óta.

68. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (2) bekezdése alkalmazásában megfelelő és független félnek az minősül, aki

    a) rendelkezik az ellenőrzés elvégzéséhez szükséges tapasztalattal és képességgel, és
    b) nem minősül
        ba) hitelminősítő intézetnek,
        bb) az Értékpapírosítási rendelet 28. cikkének megfelelő, STS-kritériumoknak való megfelelést ellenőrző harmadik félnek,
        bc) az értékpapírosítást kezdeményezőhöz, a szponzorhoz, a befektetőhöz vagy a KCGE-hez kapcsolt szervezetnek.

69. Elvárt, hogy az Értékpapírosítás rendelet 22. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában az ellenőrzést megfelelő statisztikai módszer alkalmazásával és az értékpapírosításban felhasznált alapul szolgáló kitettségekből véletlenszerűen kiválasztott alapul szolgáló kitettségek mintája alapján kell elvégezni, és a minta méretét úgy kell meghatározni, hogy legalább 95%-os legyen annak a valószínűsége (konfidenciaszintje), hogy helyénvaló elutasítani azt a hipotézist, hogy az értékpapírosításban felhasznált alapul szolgáló kitettségek teljes halmazában nincsenek valamely követelmény alóli kivételek, azaz 5%-nak kell lennie az úgynevezett II. típusú hiba valószínűségének, amikor az egész halmaz tévesen kerül elfogadásra kivételek nélküli halmazként.

70. Az MNB elvárása szerint a mintában szereplő alapul szolgáló kitettségek minimális számának minden esetben 50-nek kell lennie. Az olyan értékpapírosítások esetében, ahol az alapul szolgáló kitettségek halmaza kevesebb, mint 50 alapul szolgáló kitettségből áll, a mintának az összes alapul szolgáló kitettségből kell állnia.

71. Az MNB elvárása szerint az ellenőrzést elfogadott eljárási jelentés formájában kell elvégezni.

72. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában közzé kell tenni, hogy a külső ellenőrzés megtörtént, továbbá azt is, hogy nem tartalmaz kedvezőtlen megállapításokat.

V.3. Forrásoldali pénzáramlási modell[21]

73. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában az alapul szolgáló kitettségek és az értékpapírosítást kezdeményező, a szponzor, a befektetők, az egyéb harmadik felek és a KCGE közötti pénzmozgások között

[21] Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (3) bekezdésével kapcsolatosan

fennálló szerződéses kapcsolat bemutatása akkor tekintendő „pontosnak”, ha azt megfelelően és kellő részletességgel végezték el ahhoz, hogy a befektetők a KCGE fizetési kötelezettségeit modellezzék, és ennek megfelelően az értékpapírosítás árazását elvégezzék. Az MNB megítélése szerint ez magában foglalhat olyan algoritmusokat is, amelyek lehetővé teszik a befektetők számára, hogy a pénzáramlásra hatással lévő különböző forgatókönyvek széles körét modellezhessék, mint például a különböző előtörlesztési vagy a nemteljesítési rátákat.

74. Elvárt az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában, hogy amennyiben a forrásoldali pénzáramlási modellt harmadik felek fejlesztik ki, az értékpapírosítást kezdeményező továbbra is felelősséggel tartozzon az információknak a potenciális befektetők rendelkezésre bocsátásáért.

V.4. Az eszközök környezeti teljesítménye[22]

75. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (4) bekezdésében megfogalmazott követelményt csak akkor kell alkalmazni, ha rendelkezésre állnak az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (4) bekezdés első albekezdésében meghatározott energiatanúsítványokra vonatkozó információk, vagy ha az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (4) bekezdés második albekezdésében meghatározott alapul szolgáló kitettségekből finanszírozott eszközök fenntarthatósági tényezőkre gyakorolt főbb káros hatásaira vonatkozó információk az értékpapírosítást kezdeményező rendelkezésére állnak, és az értékpapírosítást kezdeményező úgy dönt, hogy alkalmazza az Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (4) bekezdés második albekezdését, és ha a vonatkozó információkat belső adatbázisában vagy informatikai rendszereiben rögzítették. Amennyiben az ilyen információk közül bármelyik csak az alapul szolgáló kitettségek egy részére vonatkozóan áll rendelkezésre, akkor a követelményt csak az alapul szolgáló kitettségek azon részére vonatkozóan kell alkalmazni, amelyre vonatkozóan az információ rendelkezésre áll.

VI. Záró rendelkezések

76. Az ajánlás az Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.

77. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.

78. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet a jelen ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy a szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban

[22] Értékpapírosítási rendelet 22. cikk (4) bekezdéssel kapcsolatosan

megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.

79. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2026. szeptember 1-től várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

80. 2026. szeptember 1-jén hatályát veszti az ABCP-nek nem minősülő egyszerű, átlátható és egységesített ABCP-értékpapírosításra vonatkozó követelményekről szóló 4/2020. (III. 24.) MNB ajánlás.

Varga Mihály sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke